

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Afstemmen bijstand energiekosten

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 29-03-2022
Notanummer	: 2022-164
Datum	: 29-03-2022
Programma	: 07-Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt
Portefeuillehouder	: Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	: berekening compensatie.xlsx

Parafering

02-03-2022: Programmamanager02-03-2022: Wethouder10-03-2022: Wethouder09-03-2022: Programmamanager10-03-2022: Wethouder18-03-2022: Programmamanager

Agendering

- * 03-03-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
- * 11-03-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
- * 18-03-2022: Gemeentesecretaris/algemeen directeur
- * 24-03-2022: adjunct-secretaris en teammanager Concernstaf

Definitieve akkoord

31-03-2022

B & W d.d.: 29-03-2022

Besluit

1. De raad voor te stellen om in te stemmen met inkomensondersteuning aan bijstandsgerechtigden en niet-bijstandsgerechtigden voor de betaling van de stijging van de energienota (verschil termijnbedrag nieuw-termijnbedrag oud). Dit voor de duur van drie maanden op grond van het minimabeleid (bijzondere bijstand).
2. De raad voor te stellen uitvoeringsbudget ad € 30.000 beschikbaar te stellen
3. De raad voor te stellen punt 1 en 2 te dekken uit de algemene middelen met een budgetplafond van €400.000
4. Het raadsvoorstel en ontwerp-raadsbesluit vast te stellen
5. De stukken aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken.

Inleiding

Naar schatting heeft 10% van de huishoudens in Nederland een te hoge energierekening ten opzichte van hun inkomen. Zij hebben moeite met het betalen van de energierekening en lopen het risico om schulden te maken. En als de energieprijzen hoog blijven of verder stijgen, krijgen nog veel meer huishoudens hier de komende jaren mee te maken. Het bevorderen van bestaanszekerheid kan ervoor zorgen dat ook mensen met een lager inkomen hun energierekening kunnen (blijven) betalen. De huishoudens schieten door de hoge energienota onder een acceptabel leefniveau.

De gemeente wil deze huishoudens financieel ondersteunen om zo te zorgen dat er

sprake is van een acceptabel leefniveau en voorkomen dat er financiële problemen ontstaan. Het BAD ontvangt meldingen van onder andere de energiemaatschappijen indien er sprake is van betalingsachterstanden bij inwoners in Deventer. De laatste weken nemen deze signalen in aantal toe. Deze mensen zijn hun leefgeld straks volledig kwijt aan de stijging van de energienota. Om te voorkomen dat er grote financiële problemen ontstaan is het voorstel dat wij als gemeente financiële ondersteuning bieden ter hoogte van de stijging van de nota, heel concreet het verschil tussen het oude en het nieuwe termijnbedrag van het nieuwe energiecontract.

Het ministerie van SZW heeft donderdag 10 maart de regeling gepresenteerd voor een eenmalige generieke tegemoetkoming: de energietoeslag. Huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum ontvangen 800 euro via de gemeente (€ 200,00 deze maand en de resterende € 600,00 vermoedelijk per 1 juli). Maar daarmee zijn de acute problemen van gisteren, vandaag of morgen niet verholpen. Dit voorstel voorziet in een noodzakelijke overbruggingsperiode tot 1 juli 2022 voor de minima huishoudens die geconfronteerd zijn of worden voor 1 juli met een sterke stijging van hun termijnbedrag.

De eenmalige compensatie ad € 200,00 wordt deze maand uitgekeerd aan de bijstandsgerechtigden. De uitbetaling aan de niet- bijstandsgerechtigden zal zo snel mogelijk plaatsvinden zodra de kaders uitgewerkt zijn waarbinnen wij dit kunnen doen (deze kaders zijn donderdag 17 maart gepubliceerd).

Dit is mogelijk middels:

- voor bijstandsgerechtigden: via artikel 18 van de Participatiewet, de bijstandsnorm wordt dan individueel afgestemd (verhoogd) met een bedrag voor betaling van de stijging van de energiekosten.
- voor niet-bijstandsgerechtigden is het mogelijk om dit te financieren op individuele basis vanuit het minimabeleid.

Deze vergoeding loopt van maart 2022 tot en met juni 2022. In de maand dat de € 200,00 wordt uitgekeerd wordt het hogere termijnbedrag niet separaat gefinancierd. De individuele vergoeding is dus voor maximaal 3 maanden. De aanname is dat per 1 juli 2020 de BTW verlaging en de resterende compensatie ad € 600,00 voldoende is qua compensatie voor de minimahuishoudens. Dit zal worden gemonitord.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Voorkomen van grote financiële problemen als gevolg van de stijgende energierekening voor de mensen met een laag besteedbaar inkomen, door middel van financiële ondersteuning op maat.

Kader

Participatiewet
Minimabeleid

Betrokken partijen en participatie

In het kader van de energiearmoede krijgt de gemeente gelden voor het aanpakken van energiearmoede. Dit geld is niet bedoeld voor de stijging van de energielasten zelf. Deze gelden zijn conform de subsidiebeschikking specifiek voor energiebesparende adviezen of energiebesparende maatregelen om zo slecht geïsoleerde woning te verduurzamen.

Er is overleg geweest met het programma Energie en gezamenlijk zal gekeken worden welke ondersteuning geboden kan worden aan huishoudens met een laag inkomen, bv. huishoudens met een laag inkomen en een eigen woning vanuit de aanpak energie armoede.

De ASDD zal geïnformeerd worden over de mogelijkheid van ondersteuning aan huishoudens met gestegen energiekosten.

Argumenten voor en tegen

Voor

1. Het aandeel van de energierekening voor een huishouden met een bijstandsuitkering is sinds januari opgelopen van 7 naar 9 procent. Als deze stijging zich doorzet, zoals nu voorspeld, dan loopt het op naar 10 procent. Als de energiekosten zo stijgen dat de bijstandsnorm niet meer toereikend is, is er een reële kans dat er problematische schulden ontstaan. Huishoudens kunnen dan niet meer aan de verplichtingen voldoen en zijn dan niet in staat om bv. de woonlasten of kosten zorgverzekering te voldoen. Het aantal meldingen van betalingsachterstanden neemt toe.
2. Het college, evenals de raad, hebben de ambitie om schulden te voorkomen. Door nu (voorlopig) een korte periode de stijgende energielasten te compenseren voorkomen wij dat er problematische schulden ontstaan, waardoor mensen niet meer mee kunnen doen in de maatschappij en andere grote problemen ontstaan. Wij hebben daarnaast de wettelijke taak op het gebied van schuldhulpverlening en vroegsignalering. Maar juist door nu in te grijpen, voorkomen we dat er straks schuldhulpverlening nodig gaat zijn.
3. Niets doen is geen optie, omdat dit zeker gaat zorgen voor grote financiële problemen bij huishoudens met een laag inkomen. Op dit moment geldt dit voor ongeveer 10% van de huishoudens. Per 1 juli is dit naar verwachting voor 20% van de huishoudens het geval. Door de huidige situatie in Rusland is de verwachting dat de energieprijzen nog verder zullen doorstijgen. En dus zullen ook deze huishoudens worden geraakt.

Tegen

1. Binnen het programma is hiervoor geen budget beschikbaar. Er is een tekort op de buig. Voor niet uitkeringsgerechtigden vindt financiering plaats via de bijzondere bijstand. Ook hier is niet zeker dat er voldoende ruimte is.
2. Daarnaast kan de gemeente geen exacte schatting geven van het aantal personen die nu te maken krijgen met hoge energiekosten. Daarnaast hebben we geen invloed op de stijging van de energielasten.
3. Het is een extra regeling voor de uitvoering om uit te voeren, waar de druk al hoog is. Voor de bijstandsgerechtigden is het een relatief eenvoudige mutatie die gestandaardiseerd kan worden verwerkt. Voor de niet uitkeringsgerechtigden moet een inkomenstoets worden uitgevoerd. Daarnaast verwachten we nog meer (telefonische) hulpverzoeken dan nu en ook dat vraagt tijd. Dit vraagt tezamen voor de komende 3 maanden een 0,5 fte extra.

Financiële consequenties en dekking

Het betreft een autonome ontwikkeling die de gemeente niet kan beïnvloeden, de compensatie is echter wel een keuze. De financiële consequenties van de compensatie die de stijging van de energieprijzen tot gevolg hebben zijn onzeker. Voor dit nieuwe beleid is geen dekking aanwezig binnen de huidige begroting. Daarom doen we voor de dekking nu een beroep op de algemene middelen, met een budgetplafond van €400.000.

Voor de huidige uniformiteit kiezen we voor een inkomensgrens van 120% van de bijstandsnorm. Hierbij sluiten we aan bij de grens die we hanteren bij de kindregelingen. En op deze manier willen we voorkomen dat de kinderen alsnog de rekening "moeten betalen". Voor de overige minimaregelingen ligt de inkomensgrens bij 110% tov de bijstandsnorm en voor de kwijtscheldingen hanteren we de wettelijke norm van 100%.

In Deventer gaat het om ongeveer 6300 huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Schatting is dat 10% te maken heeft met een hogere energierekening tot 1 juli 2022, in dit geval dus ongeveer 650 huishoudens. Uitgaande van een gemiddelde stijging van 150 euro per maand van de energierekening, is er voor de eerste drie maanden naar verwachting € 283.500 nodig om de huishoudens te compenseren.

Het college kan kiezen om de doelgroep te verkleinen en te kiezen voor een lagere inkomensgrens tov de bijstandsnorm. De maximale compensatie bedraagt dan bij een inkomensgrens van 100% ongeveer € 180.000 en bij een inkomensgrens van 110% ongeveer € 225.000. Voor de volledigheid zijn de berekeningen in de bijlage bijgevoegd.

Voor de inzet van de 0,5Fte wordt een budget gevraagd ad € 30.000 (rekening houdend met de huidige inhuurprijzen).

Openbaarmaking en communicatie

De nota en het besluit openbaar maken.

De mogelijkheid om gebruik te maken van deze regeling zal worden gecommuniceerd via dezelfde kanalen waar bijvoorbeeld ook de TONK is gepubliceerd (website, social media etc, geldfit spreekuren, via de communicatiekanalen van de minimabanken). En natuurlijk worden de mensen die via de signaleringslijsten binnen komen ook actief worden benaderd.

Aanpak en uitvoering

- dit voorstel wordt vertaald in een beleidsregel voor zowel de factuur compensatie op individuele basis als de landelijke compensatie voor "800 euro regeling", zodat de grondslag voor toekennen/afwijzen voor een ieder duidelijk is. Hierin wordt de inkomensgrens ad 120% benoemd en de minimale stijging van het termijnbedrag van de energienota (10%). Ook worden hierin de voorwaarden benoemd voor de uitzonderingen, denk bijvoorbeeld aan de groep die ondersteuning ontvangt van de voedselbank of mensen met beperkt leefgeld die in de schuldsanering zitten. De beleidsregel wordt nu voorbereid en zal begin april aan uw college ter vaststelling worden aangeboden.

- met communicatie wordt na akkoord van de raad de communicatie uitgerold

- de uitvoering en team telefonie worden voorbereid om de vragen zo efficiënt mogelijk af te doen

- de aanvraagprocedure wordt waar mogelijk gelijk getrokken met de compensatieregeling van het rijk

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Afstemmen bijstand energiekosten
Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,
Voorstelnummer : 2022-164
Datum B en W besluit : 29-03-2022
Team : DEV-BLD

Inleiding

Naar schatting heeft 10% van de huishoudens in Nederland een te hoge energierekening ten opzichte van hun inkomen. Zij hebben moeite met het betalen van de energierekening en lopen het risico om schulden te maken. En als de energieprijzen hoog blijven of verder stijgen, krijgen nog veel meer huishoudens hier de komende jaren mee te maken. Het bevorderen van bestaanszekerheid kan ervoor zorgen dat ook mensen met een lager inkomen hun energierekening kunnen (blijven) betalen. De huishoudens schieten door de hoge energienota onder een acceptabel leefniveau.

De gemeente wil deze huishoudens financieel ondersteunen om zo te zorgen dat er sprake is van een acceptabel leefniveau en voorkomen dat er financiële problemen ontstaan. Het BAD ontvangt meldingen van onder andere de energiemaatschappijen indien er sprake is van betalingsachterstanden bij inwoners in Deventer. De laatste weken nemen deze signalen in aantal toe. Deze mensen zijn hun leefgeld straks volledig kwijt aan de stijging van de energienota. Om te voorkomen dat er grote financiële problemen ontstaan is het voorstel dat wij als gemeente financiële ondersteuning bieden ter hoogte van de stijging van de nota, heel concreet het verschil tussen het oude en het nieuwe termijnbedrag van het nieuwe energiecontract.

Het ministerie van SZW heeft donderdag 10 maart de regeling gepresenteerd voor een eenmalige generieke tegemoetkoming: de energietoeslag. Huishoudens met een inkomen op of net boven het sociaal minimum ontvangen 800 euro via de gemeente (€ 200,00 deze maand en de resterende € 600,00 vermoedelijk per 1 juli). Maar daarmee zijn de acute problemen van gisteren, vandaag of morgen niet verholpen. Dit voorstel voorziet in een noodzakelijke overbruggingsperiode tot 1 juli 2022 voor de minima huishoudens die geconfronteerd zijn of worden voor 1 juli met een sterke stijging van hun termijnbedrag.

De eenmalige compensatie ad € 200,00 wordt deze maand uitgekeerd aan de bijstandsgerechtigden. De uitbetaling aan de niet- bijstandsgerechtigden zal zo snel mogelijk plaatsvinden zodra de kaders uitgewerkt zijn waarbinnen wij dit kunnen doen (deze kaders zijn donderdag 17 maart gepubliceerd).

Het ministerie heeft toegestaan de financiering via de bijzondere bijstand te laten verlopen. Op deze manier worden problemen met bijvoorbeeld het recht op toeslagen voorkomen.

Deze vergoeding loopt van maart 2022 tot en met juni 2022. In de maand dat de € 200,00 wordt uitgekeerd wordt het hogere termijnbedrag niet separaat gefinancierd. De individuele vergoeding is dus voor maximaal 3 maanden. De aanname is dat per 1 juli 2020 de BTW verlaging en de resterende compensatie ad € 600,00 voldoende is qua compensatie voor de minimahuishoudens. Dit zal worden gemonitord.

Dit voorstel wordt vertaald in een beleidsregel voor zowel de factuur compensatie op individuele basis als de landelijke compensatie voor de "800 euro regeling", zodat de grondslag voor toekennen/afwijzen voor een ieder duidelijk is. Hierin wordt de inkomensgrens ad 120% benoemd en de minimale stijging van het termijnbedrag van de energienota (10%). Ook worden hierin de voorwaarden benoemd voor de uitzonderingen, denk bijvoorbeeld aan de groep

die ondersteuning ontvangt van de voedselbank of mensen met beperkt leefgeld die in de schuldsanering zitten.

Om de doelgroep zo goed mogelijk te bereiken zal net als bij de TONK gebruik worden gemaakt van de diverse communicatiekanalen.

Raadsvoorstel

1. In te stemmen met inkomensondersteuning aan bijstandsgerechtigden en aan niet-bijstandsgerechtigden voor de betaling van de stijging van de energienota (verschil termijnbedrag nieuw-termijnbedrag oud). Dit voor de duur van drie maanden op grond van het minimabeleid (bijzondere bijstand).
2. Een uitvoeringsbudget ad € 30.000 beschikbaar te stellen.
3. Punt 1 en 2 te dekken uit de algemene middelen, met een budgetplafond van €400.000.

Kern raadsvoorstel

Het college wil ondersteuning bieden aan de huishoudens met een laag inkomen voor de sterke stijging van de energielasten. Hiermee wil het college voorkomen dat er grote financiële problemen ontstaan als gevolg van de stijgende energierekening voor huishoudens met een laag besteedbaar inkomen.

Beoogd resultaat

Voorkomen van grote financiële problemen als gevolg van de stijgende energierekening voor de mensen met een laag besteedbaar inkomen, door middel van financiële ondersteuning op maat.

Kader

Participatiewet
Minimabeleid

Argumenten ten behoeve van de raad

Voor

Het college, evenals de raad, hebben de ambitie om schulden te voorkomen. Door nu (voorlopig) een korte periode de stijgende energielasten te compenseren voorkomen wij dat er problematische schulden ontstaan, waardoor mensen niet meer mee kunnen doen in de maatschappij en andere grote problemen ontstaan. Wij hebben daarnaast de wettelijke taak op het gebied van schuldhelpverlening en vroegsignalering. Maar juist door nu in te grijpen, voorkomen we dat er straks schuldhelpverlening nodig gaat zijn. Niets doen is dus geen optie, omdat dit zeker gaat zorgen voor grote financiële problemen bij huishoudens met een laag inkomen. Op dit moment geldt dit voor ongeveer 10% van de huishoudens.

Tegen

Binnen het programma is hiervoor geen budget beschikbaar. Er is een tekort op de buigbudget voor de bijstandsuitkeringen. Voor niet uitkeringsgerechtigden vindt financiering plaats via de bijzondere bijstand. Ook hier is niet zeker dat er voldoende ruimte is. Daarnaast kan de gemeente geen exacte schatting geven van het aantal personen die nu te maken krijgen met hoge energiekosten. Daarnaast hebben we geen invloed op de daadwerkelijke stijging van de energielasten. Daarnaast vraagt het extra capaciteit van de uitvoering. Naar schatting is hiervoor een 0,5 fte extra nodig.

Betrokken partijen en participatie

In het kader van de energiearmoede krijgt de gemeente gelden voor het aanpakken van energiearmoede. Dit geld is niet bedoeld voor de stijging van de energielasten zelf. Deze gelden zijn conform de subsidiebeschikking specifiek voor energiebesparende adviezen of energiebesparende maatregelen om zo slecht geïsoleerde woning te verduurzamen.

Er is overleg geweest met het programma Energie en gezamenlijk zal gekeken worden welke ondersteuning geboden kan worden aan huishoudens met een laag inkomen, bv. huishoudens met een laag inkomen en een eigen woning.

De ASDD zal geïnformeerd worden over de mogelijkheid van ondersteuning aan huishoudens met hoge energiekosten.

Financiële consequenties

Het betreft een autonome ontwikkeling die de gemeente niet kan beïnvloeden, de compensatie is echter wel een keuze. De financiële consequenties van de compensatie die de stijging van de energieprijzen tot gevolg hebben zijn onzeker. Voor dit nieuwe beleid is geen dekking aanwezig binnen de huidige begroting. Daarom doen we voor de dekking nu een beroep op de algemene middelen, met een budgetplafond van €400.000.

Voor de huidige uniformiteit kiezen we voor een inkomensgrens van 120% van de bijstandsnorm. Hierbij sluiten we aan bij de grens die we hanteren bij de kindregelingen. En op deze manier willen we voorkomen dat de kinderen alsnog de rekening "moeten betalen". Voor de overige minimaregelingen ligt de inkomensgrens bij 110% tov de bijstandsnorm en voor de kwijtscheldingen hanteren we de wettelijke norm van 100%.

In Deventer gaat het om ongeveer 6300 huishoudens met een inkomen tot 120% van de bijstandsnorm. Schatting is dat 10% te maken heeft met een hogere energierekening tot 1 juli 2022, in dit geval dus ongeveer 650 huishoudens. Uitgaande van een gemiddelde stijging van 150 euro per maand van de energierekening, is er voor de eerste drie maanden naar verwachting € 283.500 duidend euro nodig om de huishoudens te compenseren.

Uw raad kan ook kiezen om de doelgroep te verkleinen en te kiezen voor een lagere inkomensgrens tov de bijstandsnorm. De maximale compensatie bedraagt dan bij een inkomensgrens van 100% ongeveer € 180.000 en bij een inkomensgrens van 110% ongeveer € 225.000. Voor de volledigheid zijn de berekeningen in de bijlage bijgevoegd.

De uitvoeringskosten bedragen € 30.000. Hiervoor wordt ook budget gevraagd.

Betrokkenheid raad

Over het voornemen van het college heeft de raad op 10 maart een raadsmededeling ontvangen. De raad wordt nu gevraagd de financiële middelen voor de regeling en de uitvoering beschikbaar te stellen.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

M.A. Kossen

R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp : Afstemmen bijstand energiekosten
Voorstelnummer : 2022-164
Raadstafel d.d. :
Raadsvergadering :

De raad van de gemeente Deventer,

Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 29-03-2022, nummer 2022-164

BESLUIT

1. In te stemmen met inkomensondersteuning aan bijstandsgerechtigden en aan niet-bijstandsgerechtigden voor de betaling van de stijging van de energienota (verschil termijnbedrag nieuw-termijnbedrag oud). Dit voor de duur van drie maanden op grond van het minimabeleid (bijzondere bijstand).
2. Een uitvoeringsbudget ad € 30.000 beschikbaar te stellen.
3. Punt 1 en 2 te dekken uit de algemene middelen, met een budgetplafond van €400.000.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König

	aantal huishoudens (10%)	gemiddelde stijging energierekening	aantal maanden	extra lasten (bijzondere) bijstand
norm 100%	400	€ 150,00	3	€ 180.000,00
norm 110%	500	€ 150,00	3	€ 225.000,00
norm 120%	630	€ 150,00	3	€ 283.500,00